

ISSN: 1306-3111/1308-724X
NWSA-Qualitative Studies
NWSA ID: 2013.8.2.E0018

Status : Original Study
Received: December 2012
Accepted: February 2013

E-Journal of New World Sciences Academy

Serenat İstanbullu

Aycan Özçimen

Niğde Fine Arts and Sports High School Necmettin Erbakan University
serenatistanbullu@hotmail.com - aozcimen@konya.edu.tr, Konya-Turkey

<http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2013.8.2.E0018>

**GSSL ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL SES EĞİTİMİ VE KORO EĞİTİMİ DERSLERİNDE
YAŞADIKLARI SORUNLARIN DERS ÇİZELGESİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
(NİĞDE ÖRNEĞİ)**

ÖZET

Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde(GSSL) dersler, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü Talim Terbiye Kurulu'nun okullara göndermiş olduğu "Haftalık Ders Çizelgesi"ne uyularak yıllara göre dağılır ve haftalık ders saatleri bu çizelgeye göre uygulanır. Bu araştırma, GSSL öğrencilerinin, haftalık ders çizelgesi doğrultusunda BSE ve Koro Eğitimi derslerinin sınıflara göre dağılımı ve ders saatlerinden kaynaklanan öğrenci sorunlarını incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Niğde GSSL müzik bölümü 9. ve 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki öğrencilerin görüşlerini almak için odak grup görüşmesi, Koro eğitimi ve BSE öğretmenlerinin konuyla ilgili görüşlerini almak için ise bireysel görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, BSE ve Koro Eğitimi dersi öğretmen görüşleriyle, öğrenci görüşlerinin tutarlı olduğu, hedef kazanımları gerçekleştirmede ders saatlerinin yeterli olamadığı, 9. sınıftan itibaren BSE ve Koro Eğitimi derslerinin haftalık ders çizelgesinde yer alması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi, Müzik Eğitimi, Koro Eğitimi, Bireysel Ses Eğitimi, Ders Çizelgesi

**INDIVIDUAL VOICE TRAINING AND CHOIR TRAINING OF FINE ARTS AND SPORTS
HIGH SCHOOL STUDENTS AND THE EVALUATION OF THE PROBLEMS THEY
EXPERIENCE IN TERMS OF COURSE TIMETABLE
(EXAMPLE NİĞDE)**

ABSTRACT

This study has been made with the intention to investigate students' problems caused by course hours and distribution under the context of the students of Fine Arts and Sports High School and the distribution of Individual Voice Training and Choir Training courses. The study's work group is made up of 9th and 12th grade students of music department. In order to get the views of the students in the work group, focus group interview and to get the views of the teachers in choir training and individual voice training, personal interview method has been used. It has been found out that the impressions of teachers are consistent with those of the students and the course hours are not sufficient for the realization of the target behavior acquisition and Individual Voice Training and Choir Training courses should take the place in the weekly timetable starting from the 9th grade.

Keywords: Fine Arts and Sports High School, Music Education, Choir Training, Individual Voice Training, Course Timetable

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

İnsan sesi, doğumdan ölüme kendisini, duygularını, düşüncelerini anlatmada en önemli iletişim aracıdır. Bebekken annesiyle ve yakınlarıyla kurduğu sesli iletişim, içerisinde bulunduğu ortamın öğrettiği biçimde gelişir ve kimlik kazanır. İnsanın oluşturduğu temel ses, eğitim yoluyla anlamlandırılır. Anlam kazanan sesler ise bir ifade aracına dönüşür.

Ses, "kulağımızı uyaran ve bu yolla beynimizde duyumlara yol açan etkilerdir" (Zeren 1997:11). Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre ses, "Kulağın duyabildiği titreşim, seda, ün" tanımıyla her türde sesi ifade ederken Gazimihal (1961:227), insan sesini Farsçadan gelen "avaz" olarak tanımlanmakta ve özellikle anlamsız insan sesini ifade etmektedir. Eyüboğlu'nun (2004:594) etimoloji sözlüğünde ise ses yansıma sözcük olarak tanımlanmış ve "yansıma oluşu içerdiği iki ss sesinden anlaşılakta olup, araya giren e sesi yalnızca söyleyişi kolaylaştırmış, ona yeni bir anlam kazandırmamıştır. Nitekim ses'le açıklanan olay da yalnızca kulakla kavranan bir doğa olgusudur" şeklinde tanımlanmıştır.

1.1. Ses Eğitimi (Voice Training)

Ses eğitimi, önceden saptanmış ilke ve yöntemlerle planlanan hedeflere yönelik bireyin konuşurken veya şarkı söylerken, anatomik ve fizyolojik yapı özelliklerine uygun olarak sesini doğru ve sağlıklı bir şekilde kullanabilmesi için gerekli davranışların kazandırıldığı planlı-programlı bir etkileşim sürecidir (Töreyn, 2008: 81-82). Bu eğitim yoluyla, bireylerin konuşurken ve şarkı söylerken sesini en doğru ve etkili biçimde kullanması öğretilmektedir. Doğru ve etkili kavramları ise "bireyin fizyolojik yapı özelliklerine, kullanılan dilin ses, söyleyiş ve cümle yapısını belirleyen kurallara uygun olarak doğru bir entonasyonla ses üretmeyi; güzellik kavramı ise sesin doğru kullanımına bağlı olarak gürlük, genişlik, tını özellikleri ve müziksel dinamikleri ile hoş giden, beğeni toplayan, estetik açıdan ölçülebilir-değerlendirilebilir davranışlar sergilemeyi" ifade etmektedir. Etkililik kavramı da bu iki doğru ve güzel kavramlarına dayalı olarak, dinleyiciler üzerinde heyecan, coşku, hayranlık, sükunet gibi güçlü duygular yaratmak biçiminde aktarılmıştır (Türkmen, 2006:6).

Ses eğitimi bu kavramların bir programa dayalı olarak geliştirilme sürecidir. Yaklaşık olarak ses değişim döneminin ardından başlayan bu eğitim ülkemizde çeşitli kurumlar tarafından verilebilmektedir. Yetiştirme amacına göre farklı hedeflerle ses eğitimi veren kurumlar arasında Güzel Sanatlar Liselerini, eğitim fakültelerine bağlı müzik öğretmenliği anabilim dallarını ve konservatuvarların, opera, koro, ana sanat dallarını saymak mümkündür. GSSL ses eğitimine yönelik temel davranışların kazandırıldığı orta öğretim kurumları olarak 15-18 yaş arası çocukların temel ses eğitimine yönelik çabaları içermektedir. Konservatuvarlarda ise sanatsal hedeflere yönelik daha ciddi çalışmalara yer verilmektedir. Eğitim fakültelerinde ise öğretmenlik mesleğinin gerekleri doğrultusunda bir eğitimden söz edilebilir. Bu kurumlar farklı hedeflere yönelik farklı düzeylerde bir eğitim anlayışına sahiplerdir. Güzel sanatlar liseleri ise, en temel düzeyde eğitimin verildiği kurumlar olarak bir sonraki aşamaya geçecek olan çocukları hazırlaması açısından oldukça önemli ve hayati bir görevi üstlenmiştir.

1.2. GSSL'inde Ses Eğitimi

(The Voice Training at Fine Arts and Sports High School)

"GSSL'lerinde uygulanan müzik eğitimi Mesleki Sanat Eğitimi kapsamındadır. Mesleki Sanat Eğitimi, sanat alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, sanata belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, kolun, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği sanatsal davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar" (MEB 2008:7).

GSSL BSE dersi öğretim programında ise "Bireysel Ses Eğitimi dersi; Türkçeyi doğru kullanma, solunum tekniklerini uygulama, sesini tanıma ve doğru-etkili kullanma, ses eğitimi tekniklerine uygun olarak halk türkülerini, okul şarkılarını, Türk ve Dünya ses müziğinden değişik eserlerin seslendirilmesini kapsamaktadır. Güzel Sanatlar Ve Spor Liselerinde öğrenim gören öğrencilere; Bireysel Ses Eğitimi dersi aracılığıyla mutasyon dönemi özellikleri de göz ardı edilmeden, doğru ve sağlıklı ses üreterek, güzel ve etkili konuşma ve şarkı söyleme, sesini doğru kullanma ve koruma alışkanlığı kazandırılması amaçlanmaktadır" ifadesi geçmektedir (MEB 2008:9).

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Koro Eğitimi dersi öğretim programına göre: Türk ve Batı Müziği Koro Eğitimi dersi aracılığıyla GSSL'inde uluslararası müzikler ve ülkemizin, halkımızın müziği olan Türk müziği ve makamlarına ilişkin bilgiler ışığında, makamsal ve tonal eserleri genel özelliklerine dikkat ederek seslendirme ve bu seslendirme işini koro bilinci içinde gerçekleştirme amaçlanmaktadır.

Bu program öğrencilerin;

- Doğru soluk alma, doğru ses üretme ve yayma, ses sağlığını koruma, eserlerin dönem özelliklerini belirleme, koro türlerini inceleme-yorumlama, koro eserlerini güzel ve etkili seslendirme ile sahne ve performans becerisi kazanmalarını,
- Doğru sesi üreterek güzel konuşmalarını ve şarkı söylemelerini,
- Şefle uyum ve toplu söyleme becerisi geliştirmelerini,
- Düzeylerine uygun eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirmelerini,
- Koro çalışmaları aracılığı ile birlikte düşünme, birlikte hareket etme ve paylaşma duyguları kazanmalarını,
- Koro kültürü ve disiplini kazanmalarını,
- Batı müziği koro eserlerini ve çok sesli koro için yazılmış Türk müziği eserlerini genel ve karakteristik özelliklerine uygun seslendirmelerini,
- Müziksel duyarlılık, düşünme, yorumlama ve yaratıcılık becerisi geliştirmelerini,
- Müzik eğitimi yoluyla Türk toplumunun sosyal ve kültürel gelişimine katkıda bulunmalarını,
- Çalışmalarında zamanı verimli kullanma alışkanlığı kazanmalarını,
- Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmelerini ve müzik yoluyla disiplinli çalışmayı alışkanlık hâline getirmelerini,
- Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmalarını,
- Ülkemizi ulusal ve uluslararası müzik etkinliklerinde temsil etmelerini,
- Atatürk'ün çağdaş Türk müziğine ilişkin görüş ve düşüncelerini yorumlamalarını amaçlamaktadır (MEB Koro Eğitimi Dersi Öğretim Programı 2009:10).

Türkmen (1999) üç GSSL'ni kapsayan çalışmasında, ses problemleri üzerinde durmuş ve bir GSSL'ndeki öğrencilere larenks endoskopisi yapılması yoluyla ses tellerinin durumlarını araştırmıştır. Tıp fakültesinde gerçekleştirilen araştırmadan elde edilen sonuçlara göre GSSL'ne geldikleri ilk yıl öğrencilerin hiç birinde ses problemi yok iken, son sınıftaki araştırma grubunda ise %13 oranında ses problemine rastlanmıştır. Türkmen, ses problemi olan öğrencilerin lise son sınıfta toplanmasını oldukça düşündürücü bulmaktadır.

Mustan ve Sevinç'in (2011) araştırmasına göre: "alanında uzman öğretim elemanlarının görüş ve önerilerine başvurulmuş, bu önerilere göre Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde Bireysel Ses Eğitimi ders saatleri "ideal" olarak 3 saat olmalıdır sonucuna varılmıştır."

Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 20.07.2010 tarih ve 75 sayılı haftalık ders çizelgesinde yapılan değişikliğe göre GSSL'inde Türk ve Batı Müziği Koro Eğitimi dersi, 9. Sınıfta hiç görülmemekte, 10. 11. ve 12. Sınıfta ise Türk Müziği Koro Eğitimi dersi ve Batı Müziği Koro Eğitimi dersi adları altında 2'şer saat olmak üzere toplam 4 saat ders yer almaktadır. BSE dersi ise Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının 14.07.2002 tarih ve 197 sayılı kararıyla 12. Sınıfta haftada 1 saat olmak üzere kademeli olarak başlatılmış olup 2007-2008 eğitim öğretim yılında uygulamaya geçmiştir. BSE dersi 9. 10. ve 11. sınıfta hiç görülmemektedir.

1.3. Problem Cümlesi (Problem Statement)

Bu araştırmada; "GSSL öğrencilerinin ve BSE, Koro Eğitimi öğretmen görüşleriyle, öğrencilerin ses eğitimi sürecinde BSE ve Koro Eğitimi dersi haftalık ders çizelgesi kaynaklı yaşanan sorunlar nelerdir?" sorusuna cevap aranmıştır.

1.4. Alt Problemler (Sub-Problems)

- GSSL öğrencilerinin BSE ve Koro Eğitimi derslerinin, yıllara göre zamanlaması açısından karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- GSSL öğrencilerinin BSE ve Koro Eğitimi derslerinin haftalık ders saati sayısı açısından karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
- GSSL'de BSE ve Koro Eğitimi dersleri müfredat programının ders saatlerine göre uygulanışı açısından karşılaşılan sorunlar nelerdir?

1.5. Araştırmanın Amacı (Purpose of the Study)

Araştırmada, GSSL öğrencilerinin bireysel ses eğitimi ve koro eğitimi derslerinde yaşadıkları sorunlar, ders çizelgesi açısından değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın amacı, GSSL öğrencilerinin BSE ve Koro Eğitimi dersleriyle ilgili sorunlarını haftalık ders çizelgesi doğrultusunda ele almak, BSE ve Koro Eğitimi derslerinin sınıflara göre dağılımından ve ders saatlerinden kaynaklanan sorunları incelemektir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu araştırma, mesleki müzik eğitimleri ve mesleki yaşamları boyunca seslerini kullanacak olan GSSL öğrencilerinin, ses eğitimlerinin temelini atacakları BSE ve Koro Eğitimi derslerine yönelik, ders çizelgesi kaynaklı sorunlarını belirleyerek, bu konu ile ilgili farkındalığı arttırmak, sorunlara çözüm önerileri üretmek ve seslerini zamanlama açısından yanlış yönlendirmelerini engellemek açısından önem taşımaktadır. Ayrıca üniversitelerin yetenek sınavlarında da söylemeye yönelik aşamalardan başarıyla

geçebilmelerini sağlamak ve lisans dönemi ses eğitimi derslerinin temellerini sağlam atabilmek açısından da önem arz etmektedir.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu çalışma, Niğde GSSL'ndeki Müzik bölümü 9. ve 12. sınıf öğrencilerinin, BSE ve Koro Eğitimi derslerinde ders çizelgesine yönelik olarak karşılaştıkları sorunları ortaya koymak ve bu sorunlara yönelik önerilerde bulunmak amacı ile BSE ve Koro Eğitimi öğretmeni ile öğrencilere uygulanan odaklanmış görüşmeden elde edilen verilerin toplanarak işlendiği betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın veri kaynağı insandır. Gözlenip ölçüldüğü halde sayısal olarak ifade edilemeyecekleri için de nitel veriler olarak adlandırılırlar (Sönmez, Alacapınar, 2011:101). "Odak grup görüşmelerinde sorulara verilen yanıtlar, gruptaki bireylerin birbirleriyle etkileşimleri sonucu oluşur. Odak grup görüşmelerinin bu özelliği, aynı zamanda bu tür görüşmelerin zengin bir veri seti oluşturmaya yardımcı olması açısından da önemlidir. Bireysel görüşmelerde akla gelmeyecek bazı sorular, grup görüşmelerinde diğer bireylerin açıklamaları çerçevesinde akla gelebilir ve ek yorumda bulunmak mümkün olabilir (Yıldırım-Şimşek, 2006:151).

Bu çalışmada sırasıyla, kaynak tarama, odak grup görüşmesi ve bireysel görüşme modeli kullanılmıştır. Kaynak tarama çalışmalarıyla araştırmanın giriş bölümü oluşturulmuş, öğretim programları ve Talim Terbiye kurulunun göndermiş olduğu haftalık ders çizelgeleriyle, söz konusu derslerin içeriği ve haftalık dağılımı belirlenmiş, odak grup görüşmesi yoluyla öğrencilerin görüşleri alınmış, bireysel görüşme yöntemiyle ise, Koro Eğitimi ve BSE dersi öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur.

3.1. Çalışma Grubu (Work Group)

Araştırma, nitel bir çalışmadır ve veriler küçük bir çalışma grubundan toplanabilmiştir. Bu nedenle çalışma grubu örneklem olarak nitelendirilme özelliğine sahip değildir. Araştırma daha geniş çaplı araştırmalara zemin hazırlamak amacıyla bir durum değerlendirmesi yapma amacını gütmektedir. Bu yönüyle toplanan verilerin mevcut duruma ışık tutacağı düşünülmektedir. Ayrıca, nitel araştırmaların özellikle insanı konu alan ve bireysel yönleri ağır basan çalışmalarda örneklem olarak değerlendirilen çalışma grubunun farklı durumlarda aynı sonuçları veremeyeceği de görülmüş bir durumdur.

3.2. Sınırlılıklar (Limitations)

Bu araştırma;

- Niğde GSSL müzik bölümü 9. ve 12. Sınıf öğrencileriyle sınırlandırılmıştır.
- Yıl olarak 2011-2012 eğitim- öğretim yılını kapsamaktadır.
- Niğde GSSL'nde, BSE ve Koro Eğitimi derslerini aynı öğretmen tarafından verildiğinden dolayı araştırma Koro Eğitimi dersi öğretmeni ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırma, öğretmen ve öğrenci görüşme sonuçları ile sınırlıdır.

3.3. Sayılıtlar (Assumptions)

- Araştırmada seçilen yöntem ve teknik araştırmanın amacına, konusuna ve problemin çözümüne uygun olduğu,
- Çalışma grubu veri toplamaya elverişli olduğu,
- Görüşme yapılan kişilerin dürüst ve samimi cevap verdikleri sayılıtlarından hareket edilmiştir.

3.4. Veri Toplama Tekniği (The Technique To Collect Data)

Veriler, durum saptamaya yönelik olarak araştırmacı tarafından görüşme sorularının uygulanması ile toplanmıştır. Öğrencilere odak grup görüşmesi, alan öğretmenine ise bireysel görüşme yöntemi uygulanarak veriler elde edilmiştir. Öğretmene uygulanan görüşme soruları ile öğrencilere uygulanan görüşme sorularının hazırlanmasında alan uzmanı öğretim üyelerinin görüşlerine başvurulmuş, bu görüşler doğrultusunda sorulara yön verilmiştir. Araştırmada kuramsal çerçeve için literatür tarama ve MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü GSSL Batı Müziği Koro Eğitimi dersi, Türk Müziği Koro Eğitimi dersi ve Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretim programlarından, ders çizelgelerinin incelenmesinde ise MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının ilgili karar yazılarından faydalanılmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması (Data Analysis and Interpretation)

Öğrenciler ve Öğretmenlerle yapılan görüşmenin çözümlemesi ve yorumlanması ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Öğrencilerle yapılan odak grup görüşmesi: Görüşme sonucu öğrencilerin verdikleri yanıtlar kaydedilmiş, daha sonra bunlar çözümlenmiştir. Öğrencilerin verdikleri yanıtlardaki cümle bozuklukları, yine öğrencilerin oluru alınarak düzeltilmiştir.

Öğretmenlere Uygulanan Görüşmenin Analizi: Görüşme yapılan öğretmen sayısının bir olması nedeniyle görüşme tekniği özelliklerinden biri olan içerik analizi ve kodlamalar yapılamamış, ancak görüşlere ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Bu bölümde alt problemlerin sıralamasına göre bulgular ortaya konulmuştur.

Tablo 1. Çalışma grubunu oluşturan 9. ve 12. Sınıf öğrencilerin cinsiyetleri ve sayıları dağılımı
(Table 1. The distribution of the numbers and sexes of the students in classes 9th and 12th who constitute the exemplification)

Sınıflar	Kız Öğrenci Sayısı	Erkek Öğrenci Sayısı	Toplam
9. Sınıf	20	10	30
12. Sınıf	10	3	13
Toplam	30	12	43

Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin sayısı 30 kız, 13 erkek olmak üzere toplam 43'tür.

Birinci alt probleme yönelik bulgular şöyledir.

Öğrencilere GSSL'de BSE ve Koro Eğitimi derslerinin yıllara göre ders çizelgesindeki dağılımı açısından karşılaşılan sorunlara yönelik olarak görüşleri sorulduğunda;

9. Sınıfta BSE ve Koro Eğitimi dersinin olmaması nedeniyle birçok sorun yaşadıklarını ifade etmişler ve bu sorunlardan öne çıkanları şöyle sıralamışlardır.

- Koro eğitimi dersi olmaması nedeniyle kendi seslerini tanıyamadıklarını,
- Ses alanları ve kendi ses genişliklerini bilemediklerini,
- Doğru nefes alma, doğru ses üretme ve birlikte söyleme alışkanlığı edinememelerinden dolayı Müziksel İhtim Okuma(MİO) dersine yönelik solfej okuma dersinden sonra ses tellerinin çok yorgun olduğunu ve acı hissettiklerini,

- Birlikte solfej okuma ya da birlikte söyleme gerektiren derslerde (MİO, Müziğe Giriş vb.) bütünlük sağlama konularında yetersiz kaldıklarını,
- Toplu söylemeye ya da çalmaya yönelik eserlerin ilgilerini çekmediğini, bunun nedeninin de bu tür eserleri henüz tanımıyor olmalarından kaynaklandığını,
- Birlikte müzik yapmaya yönelik (çalgı ve ses üzerine) hiç bir çalışma yapmamış olmalarından dolayı müzikle ilgili mesleki eğitim veren bu tür bir okula motivasyon sağlamakta zorlandıklarını, konserlere çıkmak istediklerini fakat çıkamadıklarından dolayı bir müzik okulunda okuduklarını hissedemediklerini, küçük bile olsa bir etkinlikte yer almak istediklerini fakat bunun için hiçbir altyapılarının olmadığını,
- BSE dersinin 9. Sınıftan itibaren almak istediklerini 9. sınıfta edinilecek doğru ses ve nefes teknikleriyle müziksel okumaya daha bilinçli bir başlangıç yapabileceklerini, sesi ve nefesi doğru kullanarak, bu kazanımı, eğitimlerinin diğer alanlarına da aktarabileceklerini,

"BSE dersini 9. Sınıftan itibaren her yıl almak ister miydiniz?" sorusuna;

BSE dersini 9. Sınıftan itibaren her yıl almak istediklerini çünkü seslerinde her yıl anlayamadıkları değişiklikler olduğunu, bu değişikliklere göre, seslerini ne zaman, ne kadar ve nasıl kullanmaları gerektiği konusunda desteğe ihtiyaçları olduğunu ve bu desteğin, bireysel olarak çalışılırsa, daha iyi sağlanabileceğini ifade etmişlerdir.

12. sınıf öğrencileri ise;

- BSE dersine 12. Sınıfta başlamış olmanın çok geç olduğunu,
- Şimdiye kadar öğrenmiş oldukları ses kullanım yöntemlerinin yanlış olduğunu bu yıl fark ettiklerini,
- Şimdiye kadar Koro Eğitimi derslerinde kendilerince oluşturmuş oldukları ses kullanım tekniklerini değiştirmenin çok zor olduğunu,
- Diyafram destekli nefes aldıklarını zannettikleri halde almıyor olduklarını fark ettiklerini,
- 12. sınıfa kadar seslerini bilinçsiz kullandıklarından dolayı çok yormuş ve yıpratmış olduklarını hatta bazı öğrencilerin ses tellerinde nodül oluşumları olduğunun doktor tarafından teşhis edilmiş olduğunu,
- Ses sağlığını koruma konusunda bilgilerinin eksik olduğunu ve bu güne kadar seslerini korumamış ve çok zorlamış olduklarını,
- BSE dersinin tıpkı piyano eğitimi dersleri gibi, alanında uzman öğretmenler tarafından her öğrenciye bireysel ve zorunlu olarak verilmesi gerektiğini, bu dersin repertuarlarını geliştirmeye de katkıda bulunacağını,

BSE derslerinin MİO dersine de katkısının olacağını düşündüklerini ifade etmişlerdir.

İkinci alt probleme yönelik olarak BSE ve Koro Eğitimi derslerinin ders saatleri açısından karşılaşılan zorluklar hakkında 12. sınıf öğrencileri;

- BSE dersini, her yıl görmek istediklerini, bu takdirde kendilerini ses eğitimi alanında daha yeterli hissedeceklerini, şimdiye kadar yaşamış oldukları ses ve nefes sorunlarını yaşamamış olacaklarını,
- BSE dersinin işlenişinin, bireysel gelişimleri ve ses özelliklerine uygun olarak ses geliştirme tekniklerine ve

repertuara yönelik ağırlık kazanmasını, son sınıfta ise yetenek sınavına hazırlık olarak çalışılmasını beklediklerini,

- Koro Eğitimi derslerinin sayısının her yıl dörder saat olmasından memnun olduklarını, bu dersin verimli olduğunu, 9. Sınıfta da Koro Eğitimi dersinin olmasının daha iyi olabileceğini ancak 9. Sınıfta özellikle BSE dersinin olması gerektiğini,
- BSE dersinin Niğde GSSL'inde bireysel yapılmadığı, bu dersin, sınıfın tümüyle bir saat yapıldığı, bu durumun da bireysel ses eğitimi gelişimini olumsuz etkilediği, her öğrenciyle en az bir saat bireysel olarak ders yapılmasının daha faydalı olacağına inandıklarını belirtmişlerdir.

Üçüncü alt probleme yönelik bulgular Öğretmen Görüşü bölümünde yer almaktadır.

4.1. Öğretmen Görüşü (Teacher's Opinion)

Niğde GSSL'nde, BSE dersi ve tüm sınıfların Koro Eğitimi derslerine, asıl alanı koro eğitimi olan tek bir öğretmen girdiği için, araştırmada görüşleri alınmak üzere Niğde GSSL Koro Eğitimi öğretmeni olan 1 öğretmenin görüşleri alınmıştır.

BSE ve Koro Eğitimi öğretmeni ile yapılan bireysel görüşmede şu sonuçlar öne çıkmıştır;

Birinci alt probleme yönelik GSSL'de BSE ve Koro Eğitimi derslerinin yıllara göre zamanlaması açısından karşılaşılan sorunlar hakkında;

9. sınıfta BSE ve Koro Eğitimi dersinin olmamasının öğrencileri motivasyon, birliktelik, solfej okuma, armonik tınlama, ses ve nefes kullanma gibi özellikler açısından olumsuz etkilediğini,

12. sınıflarda BSE dersine başlamanın, ses eğitiminde temel davranışların kazanılması açısından geç bir zamanlama olduğunu çünkü öğrencinin okula başladığı yıldan itibaren üç yıl boyunca hatalı ses kullanımını geliştirdiğini ve bunu düzeltmenin çok zor olduğunu,

BSE dersinin 12. sınıfta dahi olsa öğrencilere yarar sağladığını, öğrencilerin bu derse severek ve ilgiyle katıldıklarını belirtmiştir.

Öğrencilerin, BSE dersini 9. sınıftan itibaren her yıl aldıkları takdirde ses ve nefes çalışmalarına daha güzel bir başlangıç yapacaklarına, ses sağlığının daha iyi korunacağına, daha doğru ve verimli bir ses kullanımına sahip olacaklarına inandığını, BSE dersinin MİO ve Koro Eğitimi derslerine de katkı sağlayacağını belirtmiştir.

İkinci alt probleme yönelik olarak derslerin ders saati açısından yeterliliği hakkında;

BSE dersinin ders saati bakımından yetersiz olduğunu, bu dersin her yıl 2'şer saat konulması gerektiğini ifade etmiştir.

BSE dersinin "bireysel" yapılması gerektiğini ve her öğrencinin kişisel özelliklerine göre eğitim aşamalarından geçmesi gerektiğini ancak bu dersin birlikte yapılmasından ötürü bireysel farklılıklara ayrıntılı olarak inilemediğini,

Koro eğitimi derslerinin şu an mevcut olduğu gibi 10. 11. 12. Sınıflarda 4'er saat olmasının yeterli olduğunu ancak 9. Sınıfta hiç olmayan koro dersinin bu sınıf için de 4 saat olması gerektiğini,

Üçüncü alt probleme yönelik olarak BSE ve Koro Eğitimi derslerinin programa göre uygulanışı açısından karşılaşılan zorluklar hakkında;

Türk Müziği Koro Eğitimi ve Batı Müziği Koro Eğitimi dersi şeklinde bir sınıflandırma olmaksızın, eserlerin, öğrencilerin

düzeyine ve koronun yapısına uygun karma eserlerden seçilmesi gerektiğini,

Türk müziği Koro Eğitimi kitabında modal eserlere sıkça değinilmesinden dolayı öğrencilerde modal bir yatkınlık oluştuğunu ve bu durumun solfej okuma ve Batı Müziği Koro eserlerini söylemede olumsuz etki yarattığını, koro eserlerinde öncelikle ağırlıklı olarak tonal eserlere yer verilmesi gerektiğini,

Mevcut koro eğitimi ders kitaplarında olan eserlerin her okulda ses sınıflandırması açısından koro eserlerinin çalışılmasında problem yaratacağını, örneğin bazı sınıflarda erkek öğrenci sayısının çok az olması nedeniyle dört sesli koroların oluşturulamadığını, kitap dışındaki eserlere yönelmek zorunda olduklarını ayrıca sınıf bazında Türk ve Batı Müziği Koro Eğitimi dersi kitaplarının birbirleriyle uyumlu basamaklarla gitmediğini ve kitaplardaki bazı eserlerin işlevsel olmadığını,

BSE dersi programındaki hedef kazanımları gerçekleştirebilmek için ders saatlerinin yetersiz olduğunu, bu nedenle programda geçen bütün konulara değinilemediği ifade edilmiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Bu araştırmada;

- 9. sınıf öğrencilerinin 9. Sınıfta BSE dersinin olmamasından dolayı seslerini kullanma, yönlendirme ve temel becerileri kazanmada eksiklik duydukları,
- GSSL öğrencilerinin ses kullanımını gerektiren alan derslerini de olumsuz etkilediği,
- 9. sınıf öğrencilerinin söz konusu iki dersi de 9. Sınıfta ve üst sınıflarda da düzenli olarak almak istedikleri,
- 12. sınıf öğrencilerinin BSE dersine 12. Sınıfta başlamanın, ses eğitiminde temel davranışların kazanılması açısından geç bir zamanlama olduğunu belirtmişlerdir.
- BSE dersini mutasyon dönemi göz önünde bulundurularak verilmesi gerektiğini,
- Çalışma grubuna giren 12. Sınıf öğrencilerin BSE dersini her yıl, daha fazla saat görmek istedikleri,
- BSE ve Koro Eğitimi dersi öğretmeninin görüşlerinin de öğrencilerin görüşleriyle tutarlı olduğu,
- Öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre 10. sınıfta Koro Eğitimi dersine başlamanın koro kültürü ve disiplini kazanmada geç bir zamanlama olduğu,
- BSE dersinin öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre "bireysel" yapılması gerektiği,
- Öğretim programında belirtilen hedeflerle, uygulamada sürenin ve zamanlamanın birbiriyle örtüşmediği, hedef kazanımları gerçekleştirmede ders saatlerinin yeterli olamadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Türkmen'in (1999) araştırma sonuçlarına göre 1999 yılında tespit edilen ses problemleri göz önünde bulundurulduğunda aradan geçen on üç yıllık süre içerisinde çok da fazla bir şeyin değişmemiş olduğu, özellikle alanında uzman kişilerce verilmesi gereken bir eğitim olduğu, ses eğitimine başlama yaşı her ne kadar 17-18 olsa da verilecek temel eğitimin solfej ve birlikte söyleme çalışmalarına temel teşkil edeceği ortaya çıkmaktadır. Bu süreç içerisinde BSE dersinin programa alınmış olması büyük bir gelişme olarak görülmektedir.

Yukarıda verilen sonuçlara göre,

- Mesleki eğitimlerinin temelini atmakta olan GSSL öğrencilerine 9. Sınıftan itibaren her yıl, öğrencinin düzeyine, kişisel gelişim ve ses gelişim (mutasyon) döneminin özelliklerine uygun ses kullanımı ve korunmasına yönelik olarak BSE dersi konulmalıdır.
- Bununla birlikte bu dersleri verenlerin mutasyon döneminin özellikleri konusunda yeterli bilgiye sahip alan uzmanlarından seçilmesi gerekmektedir.
- BSE derslerini yaş dönemlerine uygun ve doğru şekilde kazandırabilmek için, alanında uzman ses eğitimcilerinin GSSL kadrolarına alınması, alan çalgı derslerinde uygulandığı gibi her öğrenciyle bireysel olarak ders yapabilecek imkânların sağlanması gereklidir.
- İyi bir koro kültürü ve disiplini oluşturabilmek, birlikte söylemeye özendirme, solfej eğitimi ve diğer söylemeye yönelik derslere destek olabilmek için koro eğitimi derslerinin 9. sınıflarda tekrar ders çizelgesine alınması gereklidir.
- 12. sınıfta BSE dersine başlamak, BSE dersinin uygulanmasına ilişkin ilkeler arasında var olan "bireyin sağlıklı ses üreterek, doğru ve güzel konuşma, doğru ve güzel şarkı söyleme, sesini doğru kullanma ve koruma alışkanlığı kazanmasında" çok geç bir zamanlamadır. Bu dersin ivedilikle 9. sınıfa aktarılması, uzman görüşlerine de dayandırılarak ideal olarak her yıl haftada 3'er saat görülmesi gereklidir.
- Türk ve Batı Müziği Koro Eğitimi dersi müfredatının ve kitaplarının tekrar gözden geçirilmesi, eser seçimlerinin MİO derslerindeki tartım ve tonlarla, ayrıca bu derslerin kendi aralarında birbirlerine paralel gidecek şekilde oluşturulmasına dikkat edilmelidir.
- GSSL de öğrenim gören öğrencilerin ses eğitimlerinde, mutasyon dönemlerinin en sağlıklı biçimde nasıl geçirilebileceği konusunda verilecek ciddi bir eğitimin bu liselerdeki ses eğitiminde öncelikli amaç olması gerektiği düşünülmektedir. Bu düşünce doğrultusunda GSSL'nde, BSE ve koro dersi veren öğretmenlerin çeşitli hizmet içi seminer ve kurslarla yeterliliklerinin arttırılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Eyüboğlu, İ.Z., (2004). Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü. İstanbul: Sosyal Yayınlar, 594.
2. Gazimihal, M.R., (1961). Müsiki Sözlüğü Ankara: MEB basımevi.
3. Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 151.
4. MEB, (2008). Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
5. MEB, (2011). Güzel Sanatlar Ve Spor Lisesi Türk Müziği Koro Eğitimi Dersi (10, 11, 12.Sınıflar) Öğretim Programı, Ankara: Ortaöğretim Genel Müdürlüğü.
6. MEB, (2011). Güzel Sanatlar Ve Spor Lisesi Batı Müziği Koro Eğitimi Dersi (10, 11, 12. Sınıflar) Öğretim Programı. Ankara: Ortaöğretim Genel Müdürlüğü.
7. Mustan, H. ve Sevinç, S., (2011). Güzel Sanatlar Ve Spor Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Karşılaştıkları Zorluklar, e-Journal of New World Sciences Academy, Cilt: 6, Sayı: 4, ss: 579-578.

-
8. Sönmez, V. ve Alacapınar, F.G., (2011) Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Anı Yay.
  9. Töreyn, A.M., (2008). Ses Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yöntemler. Ankara: Sözkesen Matbaacılık.
  10. Türkmen, E.F., (1999). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Ses Problemleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
  11. Türkmen, E.F., (2006). Kütahya Türkülerinin Bireysel Ses Eğitiminde Eğitim Materyali Olarak Kullanılabilirliğinin İncelenmesi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
  12. Zeren, A., (1997). Müzik Fiziği. İstanbul: Pan Yayıncılık.